

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการขับเคลื่อนของสวัสดิการชุมชน การสนับสนุนของภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีต่อสวัสดิการ และปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการชุมชน ผู้ศึกษาได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key-informants) จำนวน 21 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการกลุ่มสวัสดิการชุมชน สมาชิกสวัสดิการชุมชน และผู้นำตามธรรมชาติภายในชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูลได้ยึดหลักตรรกะเทียบเคียงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ควบคู่บริบท (Context) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบ

#### ผลการศึกษาพบว่า

กระบวนการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชน มีทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้ คือ ขั้นที่ 1 รับทราบปัญหาและมีความตระหนักร่วม เป็นการรับรู้ปัญหาและกระตุ้นให้คนในชุมชนตระหนักในปัญหาร่วมกัน ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการสวัสดิการชุมชน เป็นขั้นตอนการดำเนินงานสวัสดิการชุมชน ขั้นที่ 3 ทบทวนปัญหาและสร้างการมีส่วนร่วม เป็นการติดตามการดำเนินงานของกลุ่มและสร้างการมีส่วนร่วมให้สมาชิก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามารับทราบปัญหาและแก้ไขปัญหาร่วมกัน ขั้นตอนสุดท้าย ขั้นที่ 4 ขยายผลและสร้างเครือข่าย เป็นการขยายผลการดำเนินงาน โดยการเพิ่มจำนวนสมาชิก ยอดเงินรวม รวมทั้งการจัดสรรสวัสดิการและสร้างเครือข่ายโดยการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

การสนับสนุนของภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีต่อสวัสดิการชุมชน ประกอบด้วย ด้านวัตถุ (Tangible support) ได้แก่ งบประมาณ ด้านอื่น ๆ ได้แก่ การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (Emotion support) เช่น การได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกที่สมัครใจเข้ามาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เข้ามาสนับสนุนงบประมาณ และด้านข้อมูลข่าวสาร (Information support) เช่น ได้รับข้อมูลข่าวสารจากพื้นที่ต้นแบบ รวมทั้งหน่วยงานที่เป็นเครือข่ายในการดำเนินงานกลุ่มสวัสดิการชุมชน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสวัสดิการชุมชน แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ ปัญหาและอุปสรรคด้านบุคคล ได้แก่ ชาวบ้านบางคนยังไม่เข้าใจและมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับสวัสดิการชุมชน และปัญหาและอุปสรรคด้านการดำเนินงาน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ในแต่ละหมู่บ้านยังไม่ทั่วถึงและยังไม่มีผลการประเมินผลการดำเนินงาน

#### ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้ามาประสานงานทางด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับสวัสดิการชุมชน รวมทั้งการบริหารจัดการกองทุน เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและสามารถบริหารจัดการกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานสวัสดิการชุมชน อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อพื้นที่อื่นที่สนใจจะดำเนินการสวัสดิการชุมชนต่อไป
3. สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มสวัสดิการชุมชนโดยการสร้างทุนภายในชุมชน เพื่อผลักดันให้เกิดกลุ่มสวัสดิการชุมชนที่มีความยั่งยืน สามารถบริหารจัดการกองทุนได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพิงงบประมาณจากภายนอก

This research aims at studying the mobilization process of community welfare, supports from various sectors to the welfare, including problems, obstacles and recommendations concerning community welfare.

It is a qualitative study employing the in-depth interview technique for data collection by interviewing 21 key-informants comprising the committee of community welfare group, member of the community welfare group and natural leaders in the community. Data analysis is done with logical context description and descriptive statistics.

Results of the study reveal that the mobilization process embraces 4 steps:

1) Acknowledge the problems with common realization; 2) community welfare operation; 3) review the problems and creating member's participation including work monitoring, informing relevant agencies to solve problems together; 4) the last step is to expand the effects and creating a network by opening for more members, funding and co-operating with other organizations.

Supports from other sectors include both the materials and emotional sides whether they are budget, information, trusts and others.

Problems and obstacles can be divided into 2 aspects; i.e, personal and operational. Many villagers are not fully understand the work and inadequate public relation work, among others.

Recommendations emerged are 1) the concerned organizations should co-ordinate closer for better work performance, 2) work monitoring and evaluating should be carried out more systematically, and 3) creating strong inner power of the group for long-term self – sufficiency.